

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

RİZE BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	7
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	8
8.	EKLER.....	21

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 : Bütçe Tahmini ve Gerçekleşmeleri.....	1
Tablo 2 : Amortismanı Hatalı Ayrılmış Olan Demirbaşlar.....	5
Tablo 3 : KDV İndirimi Yapılmayan Hakediş Ödemeleri	7
Tablo 4 : 4734 Sayılı Kanununun 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Belediye Harcamalarının %10 Sınırını Aşan Kısmı.....	9
Tablo 5 : İz Bedeli ile İzlenen Hesaplar	16

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Doğu Karadeniz bölgesinde yer alan Rize'nin 2016 yılı sonu itibariyle nüfusu 331.048'dir. 2015-2019 dönemini kapsayan Stratejik Plan'da kurum misyonu ve vizyonu aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

Kurum Misyonu: İnsan ve çevre odaklı bir anlayışla, halkın yaşam kalitesini arttırmayı amaçlayan yaşanılabilir bir kent oluşturmak.

Kurum Vizyonu: Doğal güzelliğini ve kültürel potansiyelini hayata geçiren, kentlilik bilinci gelişmiş, yaşam kalitesi yüksek, Dünya'nın her yerinden insanların ziyaret etmeyi ve yaşamayı arzuladığı bir kent olmaktır.

Rize Belediyesi 09.04.2007 tarih ve 2007/94 sayılı Meclis Kararında belirtilen örgüt yapısına sahiptir. Belediye'de; başkan, başkan yardımcıları, müdürler, şefler, memur ve işçilerden oluşan altı kademeli hiyerarşik bir yapı bulunmaktadır. Başkan yardımcıları taktik, müdürlükler ise operasyonel düzeydeki işlemlerin yürütülmesi ile yükümlüdür. Kurumda 2 seçilmiş, 3 atanmış olmak üzere 5 başkan yardımcısı, 21 müdür bulunmaktadır.

Kurumun 2017 yılı bütçe tahmini ve bütçe gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1 : Bütçe Tahmini ve Gerçekleşmeleri

2017 YILI BÜTÇESİ GELİRLERİ		
	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme
01-Vergi Gelirleri	22.882.000,00	16.880.738,32
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gel.	28.717.000,00	24.315.664,09
04-Alınan Bağ.veYrd.ile Özel Gl.	210.000,00	26.537.333,53
05-Diğer Gelirler	67.131.000,00	75.877.339,46
06-Sermaye Gelirleri	6.060.000,00	8.552.043,22
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00
09-Red Ve İadeler	0,00	-596.745,56
Borçlanma	0,00	0,00
Toplam	125.000.000,00	151.566.373,06

2017 YILI BÜTÇESİ GİDERLERİ		
	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme
01-Personel Gid.	13.956.000,00	19.744.372,50
02-Sos.Güv. Krm.Dev. Prm	1.910.000,00	2.201.763,36
03- Mal Ve Hizmet Alımı	80.779.128,00	93.272.635,33
04-Faiz Giderleri	3.000.000,00	3.622.528,58
05-Cari Transferler	4.049.871,00	4.243.515,12

06-Sermaye Giderleri	13.805.001,00	41.105.772,55
07-Sermaye Transferleri	0,00	0,00
08-Borç Verme	0,00	0,00
09-Yedek Ödenek	7.500.000,00	0,00
Toplam	125.000.000,00	164.190.587,44

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak

yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Demirbaşlar Hesabında Yer Alan Bazı Hesaplar İçin % 100 Amortisman Ayrılmaması

Demirbaşlar hesabında yer alan bazı hesaplar için % 100 amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 255-Demirbaşlar Hesabı başlıklı 198'inci maddesinde;

“Bu hesap, kurum faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen varlıkların izlenmesi için kullanılır.”

Aynı Yönetmeliğin 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-) başlıklı 202'nci ve 203'üncü maddelerinde ise:

“Hesabın niteliği

MADDE 202 –(1) Bu hesap, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılır.

Hesabın işleyişi

MADDE 203 –(1) Birikmiş amortismanlar hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) Maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarları yılsonunda bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

2) Yılsonunda, maddi duran varlıklar için önceki dönemlerde ayrılmış olan amortismanların enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucu ortaya çıkan artışlar bu hesaba alacak, 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabına borç kaydedilir....” denilmekte olup; söz konusu hesaplar için amortisman oranı Muhasebat Genel Müdürlüğü (Sıra No: 47) Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliğinde % 100 olarak belirlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre binalar için amortisman tebliğinde belirlenmiş olan % 100 oranında amortisman tutarı alınarak, birikmiş amortismanlar hesabına kaydının yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, Rize Belediyesi 2017 yılı muhasebe işlemlerinin incelenmesi neticesinde toplam 525.596,31-TL tutarında eksik birikmiş amortisman ayrıldığı ve yangın söndürme tedbir cihaz ve araçları için toplam 67.860,34-TL fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 2 : Amortismanı Hatalı Ayrılmış Olan Demirbaşlar

Demirbaşın Adı	Kodu	Tutarı(TL)	Kodu	Tutarı(TL)	Fark(TL)
Kontrol ve Güvenlik Sistemleri	255	231.603,40	257	181.217,14	50.386,26
Duvarda Sergilenen Süs Eşya.	255	4.594,23	257	2.592,50	2.001,73
Seyyar Kulübe Kab. Büfe ve Kafesler	255	740.155,00	257	266.946,68	473.208,32
Yangın Söndürme Ted. Cih. ve Araç.	255	147.964,98	257	215.825,32	-67.860,34

Kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmiş ve bundan sonra gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile Birikmiş Amortismanlar Hesabının Birbirine Eşit Olmaması

294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabının birbirine eşit olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile ilgili 224'üncü ve 225'inci maddelerinde;

“Hesabın niteliği

MADDE 224 – (1) Bu hesap, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

MADDE 225 – (1) Elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıklar kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.” denilmektedir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliğinin (Sıra No: 47) “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6'ncı maddesinin yedinci fıkrasında; “Çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortismanına tabi maddi duran

varlıklardan 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamı amortismanına tabi tutulur.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, maddi duran varlıklardan 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismanına tabi tutulmamış kısmının tamamının amortismanına tabi tutulması gerekmekte olup, yılsonu tablolarında 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile tutarı 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabının birbirine eşit olması gerekmektedir.

Bu itibarla, yılsonu itibarıyla 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıkları Hesabının 4.507.864,69-TL ve 299-Birikmiş Amortismanlar (-) Hesabının 4.045.765,43-TL olduğu, varlıkların % 100 amortismanına tabi tutulmaması neticesinde iki hesabın birbirine eşit olmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; hesaplar arasındaki eşitsizliğin önceki yıllardan gelen devirlerdeki rakamlardan kaynaklandığı ve bu eşitsizliğin giderilmesinin sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş ve gerekli düzeltmelerin yapılacağını belirtmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Otopark İnşaatı İçin Yapılmış Olan Ödemelerden Katma Değer Vergisi Kesintisi Yapılmaması

Otopark inşaatı için yapılmış olan ödemelerden Katma Değer Vergisi kesintisi yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı ile ilgili “*Hesabın niteliği*” başlıklı 153’üncü maddesinde;

“(1) Bu hesap, mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılır.

(2) Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir”

denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükmüne göre, Mahalli idareler bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetlerin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yapması gerekmektedir.

Bu itibarla, ayrıntısı aşağıda yer alan tablodan da görüleceği üzere 962.894,76-TL tutarındaki Katma Değer Vergisinin hakediş ödemelerinden indirilmediği ve aynı tutarda 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına fazla kayıt yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 3 : KDV İndirimi Yapılmayan Hakediş Ödemeleri

Yevmiye Tarihi	Yevmiye No	Hakediş Ödeme Tutarı (258 No'lu Hesap)	191 İndirilecek KDV	Olması Gereken 258 No'lu Hesap
08.02.2017	1751	1.472.971,11	265.134,80	1.207.836,31
07.06.2017	7362	1.875.743,85	337.633,89	1.538.109,96
23.08.2017	10821	2.000.700,41	360.126,07	1.640.574,34
TOPLAM		5.349.415,37	962.894,76	4.386.520,61

Kamu idaresi cevabında; bulguda bahsedilen konu ile olarak düzeltme fişi yapıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş ve gerekli düzeltmenin 2018 yılı içinde yapıldığını belirtmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Rize Belediyesi 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşününün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kamu İhale Kanunda Belirlenen Parasal Limitler Dahilinde Yapılacak Harcamaların Yıllık Toplamının, Bütçeye Bu Amaçla Konulan Yasal Limitleri Aşması

2017 yılında 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21/f ve 22/d maddelerinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapılan mal ve yapım işi alımları tutarının idarenin bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin yüzde onunu Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü olmadan aştığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “İdarece uyulması gereken diğer kurallar” başlıklı 62’nci maddesinin (ı) fıkrasında;

“ Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.” Denilmekte olup, bu hükmün uygulanmasına ilişkin açıklamaların yer aldığı Kamu İhale Genel Tebliği’nin 21’inci maddesinde ise; “4734 sayılı Kanunun 21’inci maddesinin (f) bendi ve 22’nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10’unun aşıp aşılmamasıdır.” denilmek suretiyle bütçe ödeneklerinin yüzde onunun hesaplanmasında mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin ayrı ayrı ele alınacağı belirtilmiştir.

Buna göre, Belediyenin mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödeneklerinin % 10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşmaması gerekmektedir.

Aşağıdaki tabloda, Rize Belediyesinin 2017 yılında mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin belirlenen ödenek tutarları, harcamalar ve ödeneklerin % 10’unu aşan kısmı gösterilmiştir. Tabloda, Kanunun 21’inci maddesinin (f) bendi ile 22’nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken, mal alımları ve yapım işleri için ayrılan ödenek tutarları ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Tablo 4 : 4734 Sayılı Kanununun 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Belediye Harcamalarının %10 Sınırını Aşan Kısmı

Mal Alım Giderleri (03.02, 03.07, 06.01)	
Başlangıç Ödeneği	11.205.625,00
Başlangıç Ödeneğinin %10'u	1.120.562,50
Doğrudan Temin Mal Alımı	4.329.566,44
Yapım İşi (03.08, 06.05, 06.07)	
Başlangıç Ödeneği	12.611.522,98
Başlangıç Ödeneğinin %10'u	1.261.152,30
Doğrudan Temin Yapım İşi	2.340.070,93

Rize Belediyesinin 2017 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı mal alımları ve yapım işleri için harcadığı tutarlar, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10'u olan tutarını 4.287.922,57-TL aşmıştır.

Bu itibarla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların Kanunda belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması amaçlanmıştır. Doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımların usulüne uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu İhale Kanununda belirtilen parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, bütçeye bu amaçla konulan limitleri aşmamasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş ve gerekli düzeltmelerin yapılacağını belirtmiştir.

BULGU 2: İçme Suyu Şebekesi ve Atık Su Kanal Şebekesi Yenileme ve Tamirat İşleri İçin Yapılan Harcamalara Karşılık Olarak Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Belediye tarafından gerçekleştirilen içme suyu şebekesi ve atık su kanal şebekesi yenileme ve tamirat işleri için yapılan harcamalara karşılık olarak su tesisleri ve kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun “*Kanalizasyon harcamalarına katılma payı*” başlıklı 87'inci maddesinde;

“*Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, aşağıdaki şekilde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı alınır:*

a) *Yeni kanalizasyon tesisi yapılması,*

b) Mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi. İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller, hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış ise, payın hesabında o yola ait kanalizasyon giderleri nazara alınır.”,

“Su tesis harcamalarına katılma payı” başlıklı 88’inci maddesinde;

“Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce beldede aşağıdaki şekillerde su tesisleri yapılması halinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı alınır:

a) Yeni içmesuyu şebeke tesisleri yapılması,

b) Mevcut şebeke tesislerinin tevsi ve ıslahı. Birden fazla yol kenarında bulunan gayrimenkullere ait payın hesabında, bunların yalnız suya bağlandıkları yol üzerindeki uzunlukları esas alınır.” denilmiş olup; aynı Kanunun 89’uncu ve 90’uncü maddelerinde payların nasıl hesaplanacağı ve tahakkuk şekline ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre Belediyeler tarafından içme suyu şebekesi ve atık su kanal şebekesi yenileme ve tamirat işleri için yapılan harcamalara karşılık olarak su tesisleri ve kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsilatının yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, söz konusu payın tahakkuk ve tutarına ilişkin hiçbir işlemin gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Tarifeler Yönetmeliği kapsamında Belediyece yeni yapılacak yapıların sıhhi tesisat projelerinin onay aşamasında ilgili yönetmelik maddesine göre kanalizasyon katılım payı, kanal bağlantı ücreti ve proje onay ücreti alındığını; yine aynı şekilde herhangi bir yapı kanalizasyon hattının yenilenmesi veya bağlantısının değiştirilmesi istenirse kanal bağlantı ücreti alınarak işlem gerçekleştirildiğini;

Ayrıca, Rize Belediyesi Atıksu Altyapı Tarifelerinin Belirlemesi Yönergesi tarifelerin kapsamı kısmında ‘Kentsel veya endüstriyel atık suların toplanması, arıtılması, deşarjı ve ıslahına ilişkin yatırımlara, atık su sistemlerinin işletmesi, bakım ve onarımına ait tam maliyet esaslı tarifelerin belirlenmesini kapsar.’ denildiğini;

Rize Belediyesinin, kanalizasyon sistemine 2010 yılı muhasebe kayıtlarında ödemeleri gerçekleşen 663.490,07 TL’lik yağmur suyu ve kanalizasyon şebeke yapımı yatırımı yaptığını; yapılan yeni yatırımın bedelinin maliyet kalemine yansıtılmayıp kanalizasyon sisteminin sabit varlıklarının (borular, terfiler, deşarj v.s) yıllık amortismanlarının maliyet kalemine yansıtılması uygun görüldüğünü; muhasebe kayıtlarına göre 2010 tarifesine yansıtılacak sabit varlıkların amortisman değerinin 750.000,00 TL olarak belirlendiğini ve bu bedelin toplam sistem maliyetine yansıtıldığını; dolayısıyla 2011 yılından itibaren düzenli olarak su

faturalarında m3 başına atıksu bedeli olarak 0,3 TL/m3 (bedel meclis kararı ile belirlenmiştir.) tahsil edildiğini belirtmiştir.

BULGU 3: Katı Atık Birliği Aidatlarının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

Belediyenin Trabzon ve Rize İlleri Yerel Yönetimler Katı Atık Tesisleri Yapma ve İşletme Birliğine ödemiş olduğu katılım payı aidatını 363-Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “363 *Kamu idareleri payları hesabı*” ile ilgili 276’ncı maddesinde;

“*Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır.*” denilmektedir.

Yukarıda mevzuat hükümlerine göre, Belediyenin ödemiş olduğu katılım payını 363-Kamu İdareleri Payları Hesabında izlemesi gerekmektedir.

Bu itibarla, Belediyenin 2.201.269,97-TL tutarındaki Katı Atık Birliği Aidatının 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına alınmadan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Katı Atık Birliği aidatlarının 363 nolu hesapta izlenmeye başlandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş ve gerekli düzeltmenin 2018 yılı içinde yapıldığını belirtmiştir.

BULGU 4: Kültür Varlıklarının Korunması ve Değerlendirilmesi Amacıyla Kesilen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması Katkı Payının İlgili İdareye Aktarılmaması

Kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kesilen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması Katkı Payının ilgili idareye aktarılmadığı görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun “*Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı*” başlıklı 12’nci maddesinin beşinci fıkrasında;

“*(Değişik altıncı fıkra : 4/2/2009-5835/1 md.) Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10’u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile*

birlikte tahsil edilir.”

8’inci fıkrasında;

(Ek fıkra: 28/12/2006-5571/22 md.) Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, emlak vergisinin % 10’u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payının tahakkuk ettirilmesi ve Belediyece emlak vergisi ile birlikte tahsil edilmesi gerekmekte olup; tahsil olunan miktarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, Rize Belediyesinin yılsonu kesin mizanında yer alan 1.916.540,12-TL tutarındaki payın 333-Emanetler Hesabında muhafaza ettiği ve süresi içerisinde İl Özel İdaresine aktarmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; İl Özel İdaresi su borcu ile İl Özel İdaresine ait katı atık (çöp) nakliyesi bedellerinin İl Özel İdaresinin de talebiyle kültür varlıkları katkı payı ücretleriyle karşılıklı mahsubunun yapılmakta olduğu belirtilmiştir.

BULGU 5: Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Payının Muhasebeleştirilmesinde Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı Yerine Emanetler Hesabının Kullanılması

Kültür ve tabiat varlıklarını koruma payının muhasebeleştirilmesinde 362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı yerine 333-Emanetler Hesabını kullandığı görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun “*Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı*” başlıklı 12’nci maddesinin beşinci fıkrasında;

“(Değişik altıncı fıkra : 4/2/2009-5835/1 md.) *Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10’u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.*”

8’inci fıkrasında;

(*Ek fıkra: 28/12/2006-5571/22 md.*) *Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.*” denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı ile ilgili “*Hesabın niteliği*” başlıklı 274’üncü maddesinde; “(1) *Bu hesap, bütçe ile ilişkilendirilmeksizin mevzuatları gereği, diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılır.*” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, Belediyenin emlak vergisinin % 10’u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilmesi ve İl Özel İdaresi hesabına süresi içerisinde yatırılması gerekmektedir.

Bu itibarla, Belediyenin İl Özel İdaresi adına tahsil ettiği 1.916.540,12-TL tutarındaki kültür ve tabiat varlıklarını koruma payını 362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı yerine 333-Emanetler Hesabında muhasebeleştiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; bulguda bahsedilen konu ile ilgili düzeltme fişi yapıldığı

belirtmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş ve gerekli düzeltmelerin 2018 yılı içinde yapıldığını belirtmiştir.

BULGU 6: Mali Yılı Aşan Verilen Depozito ve Teminatlar Bulunmasına Rağmen Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Kullanılmaması

Mali yılı aşan verilen depozito ve teminatlar bulunmasına rağmen 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı ile ilgili “*Hesabın niteliği*” başlıklı 168’inci maddesinde;

“1) *Verilen depozito ve teminatlar hesabı, kamu idarelerince, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır.*” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükmüne göre, bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, Belediye muhasebe kayıtlarında geçmiş yıllardan gelen depozito ve teminat kayıtları bulunmasına rağmen, 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; bulguda bahsedilen konu ile ilgili düzeltme fişi yapıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş ve gerekli düzeltmelerin 2018 yılı içinde yapıldığını belirtmiştir.

BULGU 7: Orta Malları ve Genel Hizmet Alanlarına Dahil Tüm Taşınmazların İz Bedeli ile Takip Edilmesi Halinde Taşınmaz Kayıtlarının Gerçek Değeri Yansıtamaması

Orta malları ve genel hizmet alanlarına dahil tüm taşınmazların iz bedeli ile takip edilmesi halinde taşınmaz kayıtlarının gerçek değeri yansıtamadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 45’inci maddesinde “...*Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin edindiği taşınmazlar Hazine adına, diğer kamu idarelerine ait taşınmazlar ise tüzel kişilikleri adına tapu sicilinde tescil olunur. Hazine adına tescil edilen taşınmazlar Maliye Bakanlığı tarafından yönetilir....*” denilmektedir. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin “*Kayıt ve kontrol işlemleri*” başlıklı 5’inci maddesinin ikinci fıkrasında;

“*Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan*

taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır. Ancak;

a) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar,

b) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar,

c) Ek 1'deki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazlar,

ç) Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazlar,

d) Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazlar, iz bedeli üzerinden kayıtlara alınır." denilmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği 4'üncü maddede iz bedeli, "*ekonomik ömrünü tamamladığı halde fiilen kullanılmasına devam edilen iktisadi kıymetler ile gerçek değeri tespit edilemeyen veya edilmesi uygun görülmemeyen ancak, hesaplarda izlenmesi gereken iktisadi kıymetlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılan ve muhasebe kayıtlarında yer verilen en düşük tutar*" olarak tanımlanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, taşınmaz kaydına ilişkin yapılacak işlemlerde, taşınmazın herhangi bir maliyet veya rayiç değeri tespit edilemediği takdirde yahut taşınmazların kendi özel durumundan kaynaklanan nedenlerle iz bedeline başvurulması gerekmektedir. Muhasebede bir varlığın sadece kayda alınması yeterli olmayıp, ilgili varlığın gerçeğe uygun değer üzerinden kayda alınması ve nihayetinde mali tabloların ilgili varlık hesapları yönüyle gerçeği yansıtması esastır. Bu açıdan bakıldığında hem Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde yapılan tanımda hem de taşınmazların kaydına ilişkin Yönetmelikte genel olarak bu husus gözetilerek iz bedelinin kullanılmasında "*ekonomik ömrünü tamamlama veya tapuda kayıtlı olup maliyet ya da rayiç değerleri belirlenememe*" kriterleri benimsenmiştir. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 5'inci maddesi ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 4'üncü maddesinde, iz bedeli ile ilgili tanımda yer alan "*gerçek değeri tespit edilemeyen veya edilmesi uygun görülmemeyen*" hükmüne istinaden bazı taşınmazların doğrudan iz bedeli ile takibi uygun görülmüştür. Buna göre Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 5'inci maddesindeki, kayıt planında "orta malları" ve "genel hizmet alanlarına" dahil tüm taşınmazlar maliyet ya da rayiç değerleri belirlenebilme/belirlenememe durumuna bakılmaksızın iz bedeli ile takip edileceği ifade edilmiştir. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğindeki ifadeyle de bu taşınmazların gerçek

değerinin tespit edilmesi uygun görülmemiştir. Söz konusu durum orta malları ve genel hizmet alanları kapsamındaki taşınmazlardan henüz yeni inşa edilip, bu anlamda özellikle maliyet değerleri net olarak belirlenebilenlerin dahi iz bedeli ile takip edilmesini öngörmesi neticesinde, bu kapsamdaki taşınmazların gerçek değeri ile kayda alınmasına engel teşkil edeceği gibi, ilgili taşınmaz varlıklarının gerçek değeriyle mali tablolarda yer almasını da önleyici mahiyettedir.

Söz konusu hususla ilgili Rize Belediyesi 2017 yılı denetiminde;

1- Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 5'inci maddesinde sayılan ve iz bedeli ile takip edilmesi gereken genel hizmet alanları içinde sayılan ve 251.1.20 detay kodunda yer alan parklar ve yeşil alanlar, genel mezarlıklar, umuma ait binalar hesaplarının iz bedeli yerine, aşağıda tabloda görüleceği üzere maliyet bedeli ile izlendiği,

Tablo 5 : İz Bedeli ile İzlenen Hesaplar

Hesap Adı	HesKod	EKod1	EKod2	EKod3	EKod4	Tutar	HesKod	EKod1	EKod2	EKod3	Tutar
Parklar ve Yeşil Alanlar	251	1	20	2	0	1.100.936,50	257	1	20	2	204.024,36
Umuma Ait Binalar	251	1	20	8	0	3.574.922,91	257	1	20	8	268.119,21
Genel Mezarlıklar	251	1	20	7	0	13.759.342,06	257	1	20	7	1.266.595,25

2- Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 29'uncu maddesine dayanılarak hazırlanan ve 04/11/2015 tarihli ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 47) Amortisman ve Tükenme Payları hükümleri ve Tebliğ eki EK-1 listeye göre 251.1.20 detay kodlu yardımcı hesapta varlıkların amortisman oranı % 2, % 5, % 100 olarak belirtilmiştir. Rize Belediyesi hesaplarının kontrolünde yılsonları itibariyle amortisman kayıtlarının yapıldığı tespit edilmiş olup; söz konusu uygulama, yürürlükteki Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine aykırı görünmektedir. Fakat, Belediyenin söz konusu taşınmazı iz bedeli yerine maliyet değeri üzerinden kayda alması işlemini ilgili diğer mevzuatlar ışığında değerlendirdiğimizde şu sonuçlar çıkmaktadır:

- Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği gereği bu taşınmazın inşası ile ilgili yapılan harcamalar üzerinden maliyet bedeli ile yapılması gerekliliği açıktır.

- Maliyet değerinin net olarak tespit edilme imkanı olmasına rağmen söz konusu taşınmazın kayda alınması ile ilgili olarak; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin

Yönetmeliğin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi gereği iz bedelinin esas alınması gerekmektedir.

- Böylece ilk başta maliyet değeri üzerinden takip edilen bir taşınmaz maliyet bedeline ilişkin net bilgiler olmasına rağmen Yönetmelikteki hüküm gereği gerçek değeri olan maliyet bedeli yerine iz bedeli ile takip edilmek durumunda kalmaktadır.

- Ayrıca, taşınmazın iz bedeli ile takip edilmesi, sonraki yıllarda söz konusu taşınmazın değerinde artış mahiyetinde olan büyük bakım onarımı için yapılacak olan harcamaların doğrudan gider yazılmasını gerektireceği için, bu tip taşınmazın değerini arttırıcı harcamaların izlenmesini imkansız hale getireceği gibi, diğer taraftan ilgili varlığın hem muhasebe kaydında hem de mali tablolarda gerçeğe uygun değeri ile takip edilememesine sebep olacaktır.

- Aynı şekilde ilgili taşınmazın baştan iz bedeli ile kayda alınması, sonraki zamanlarda değer arttırıcı harcamaların doğrudan gider yazılması zorunluluğuna da sebebiyet vereceğinden, kuruma ilişkin iç ve dış denetimlerde ilgili taşınmaza ait olup geçmiş yıllarda yapılan ilave imalatlara ilişkin taşınmazın kendi hesap kodundan toplam yapılan harcamaların izi sürülemez. Bu durum söz konusu yapım işlerinde yüklenicilerin sorumluluklarının sonraki yıllarda takibini de güçleştirecektir.

- Yine gelir getirici otoparklar gibi kimi taşınmazlar için yapılan harcamalar ya da taşınmazın yapılması esnasında gerçekleştirilen harcamalarda iz bedeli uygulaması nedeniyle katma değer vergisi indirim konusu yapılamayacaktır.

Bu itibarla, Belediyenin söz konusu taşınmazların muhasebe kaydına almasında izlediği “iz bedeli” yerine “maliyet değeri” usulünün, Taşınmaz Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine aykırı olsa da, genel muhasebe ilkeleri çerçevesinde, taşınmazın kayıt ve tablolarda gerçeğe uygun değer üzerinden görünmesini sağlaması ve denetime imkan sağlaması açısından daha uygun olduğu değerlendirilmektedir. Buradan hareketle Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 5'inci maddesinde hüküm altına alınan ve temel muhasebe kavram ve ilkelerinden sayılan maliyet esası, tam açıklama, tutarlılık temel kavramları ile aynı Yönetmeliğin 9'uncu maddesinde belirtilen varlıklara ilişkin ilkelere uygun biçimde mali tabloların okunabilmesi gerekliliği göz önünde bulundurulduğunda, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerinde temel muhasebe kavram ve ilkelerine de uygun olarak maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen Yönetmelik eki listelerde yer alan orta malları ve genel hizmet alanlarının iz bedeliyle kayıtlara alınması, maliyet ve rayiç bedeli bilinenlerin ise bu bedeller üzerinden kayıtlara alınmasının sağlanması adına gerekli düzenlemelerin yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen orta malları ve genel

hizmet alanlarının iz bedeliyle kayıtlara alınması ve maliyeti ile rayiç bedeli bilinenlerin ise bu bedeller üzerinden kayıtlara alınmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş ve gerekli düzeltmelerin yapılacağını belirtmiştir

BULGU 8: Otopark Bedeli Olarak Alınan Paraların Amacı Dışında Kullanılması

Belediyenin otopark hesabında toplanan paraların Otopark Yönetmeliğinde belirlenen amaçlar dışında harcandığı tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanununa dayanılarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca çıkarılan 01.07.1993 tarihli Otopark Yönetmeliğinin 4'üncü maddesinin (f) fıkrasında; otopark ihtiyacının parselinde karşılanması mümkün olmayan durumlara ilişkin ilkelerin belediye meclisince belirleneceği, parselinde otopark ihtiyacı karşılanamayan durumlarda belediyesince bu Yönetmelik hükümlerine göre belirlenecek otopark bedelinin alınacağı ifade edilmiştir. Ayrıca otopark bedeli alınan parsellerin otopark ihtiyacının belediyesince karşılanması zorunluluğu belirtilmektedir.

Söz konusu Yönetmeliğin "*Mali Hükümler*" başlıklı 10'uncu maddesine göre; otopark bedelleri, kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır, bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.

Aynı Yönetmeliğin "*Otopark Hesabından Yapılacak Harcamalar*" başlıklı 11'inci maddesine göre; otopark hesabında toplanan meblağ, belediyelerin kendi kaynaklarından ayıracağı tahsisatla birlikte, tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge veya genel otoparkları için kullanılır. Otopark hesabında toplanan meblağ otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamaz. Otopark hesabında toplanan meblağın, amacında kullanılıp kullanılmadığı hususu İçişleri Bakanlığınca denetlenir.

Rize Belediyesine ait otopark hesabının incelenmesi neticesinde, toplam 2.812.986,35-TL gelir elde edildiği tespit edilmiştir. Söz konusu hesaptan mali yıl boyunca para hareketleri incelendiğinde ise, ilgili hesaptan yukarıda adı geçen Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak Belediyenin söz konusu hesabın açılış amacına uygun olmayan giderler için harcama yapıldığı görülmüştür.

Bu itibarla, otopark hesabında toplanan meblağın, otopark tesisi dışında başka amaçlarla kullanılması mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup söz konusu Yönetmelikte belirtildiği üzere, ilgili hesapta toplanan paradan Kamu İdaresinin faiz geliri elde etmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; otopark ücretlerinin Otopark Yönetmeliğine göre

hesaplanarak otopark özel hesabına yatırıldığı; fakat Belediyenin içinde bulunduğu mali sıkıntılardan dolayı vergi, personel maaş ve ücretleri ve diğer ödemelerde kullanılmak zorunda kaldığı belirtilmiştir.

BULGU 9: İç Denetçi Atamasının Yapılmaması ve İç Denetim Raporunun Düzenlenememesi

2017 yılı içerisinde Rize Belediyesinde iç denetçi atamasının yapılmadığı ve iç denetim raporu düzenlenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “İç kontrolün tanımı” başlıklı 55’inci maddesinin 1’inci fıkrasında;

“İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.”

“Kontrolün yapısı ve işleyişi” başlıklı 57’nci maddesinin 1’inci fıkrasında;

“Kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrol sistemleri; harcama birimleri, muhasebe ve mali hizmetler ile ön mali kontrol ve iç denetimden oluşur.”

“İç Denetim” başlıklı 63’üncü maddesinin 2’nci fıkrasında

“İç denetim, iç denetçiler tarafından yapılır. Kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabilir.” hükümleri yer almaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 63’üncü maddesinde iç denetim tanımlanmış; “İç denetçinin görevleri” başlıklı 64’üncü maddesinde, kamu idarelerinin yıllık iç denetim programının üst yöneticinin önerileri de dikkate alınarak iç denetçiler tarafından hazırlanacağı ve üst yönetici tarafından onaylanacağı belirtilmiş; “Dış denetim” başlıklı 68’inci maddesinde ise, dış denetim sırasında, kamu idarelerinin iç denetçileri tarafından düzenlenen raporların, talep edilmesi halinde Sayıştay denetçilerinin bilgisine sunulacağına yer verilmiştir.

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 40’inci maddesinde iç denetimin planı hakkında ifadelere yer verilmiş, aynı maddenin iç denetim programı başlıklı 1’inci fıkrasında ise;

“En riskli alan ve konulara öncelik verilmek ve denetim maliyeti de dikkate alınmak suretiyle, yöneticiler ve gerektiğinde çalışanlarla görüşülerek iç denetim planıyla uyumlu bir iç denetim programı hazırlanır. Bir yıllık dönemi geçmemek üzere hazırlanacak iç denetim programlarında; denetlenecek alanlar ve konular, iç denetçilerin isimleri belirtilerek, zaman çizelgesine bağlanır. Hazırlanan iç denetim programı üst yönetici tarafından onaylanır.” hükmü yer almıştır.

19.04.2013 ve 28623 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Denetim Genel Tebliğinin 5’inci maddesinin üçüncü fıkrasında;

“İç denetim mevzuatına uygun şekilde hazırlanan üç yıllık iç denetim planı ve yıllık denetim programı, iç denetim birimi tarafından aralık ayı başında üst yöneticiye yazılı olarak sunulur ve üst yönetici tarafından aralık ayı sonuna kadar onaylanır. İç denetim plan ve programı, aralık ayı sonunda onaylanmaması halinde onaylanmış kabul edilir ve uygulamaya konulur.” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinde, kurumlarda iç denetim, iç kontrol sisteminin oluşması ve iç denetçiler, mali disiplin ve etkin bir iç kontrolün önemli bir parçası olarak öngörülmüştür.

Bu itibarla, yapılan incelemede 5018 sayılı Kanun, İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile Kamu İç Denetim Genel Tebliğinde belirtilen hükümler esas alınarak 2017 yılı içinde iç denetçi bulunmadığı ve bu nedenle de iç denetim raporunun hazırlanamadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; 3 adet iç denetçi kadrosundan birine 15.02.2018 tarihinde atama yapıldığı ve atanmış kişinin Başkanlık Oluru ile Plan ve Proje Müdür Vekili olarak görevlendirildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak 15.02.2018 tarihinde atama yapıldığı belirtilmiş fakat atanmış kişi Başkanlık Oluruyla Plan ve Proje Müdür Vekili olarak görevlendirildiğinden 5018 sayılı Kanun, İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile Kamu İç Denetim Genel Tebliği hükümleri yerine getirilmemiştir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

BİLANÇO				
Hesap Kodu	Hesap Adı	Tutar (2015)	Tutar (2016)	Tutar (2017)
100	KASA HESABI	7.455,90	527,13	5.483,47
101	ALINAN ÇEKLER HESABI	0	0	0
102	BANKA HESABI	173.643,53	145.781,70	1.407.918,97
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-918,42	-92.588,82	-96.770,20
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	1.570.661,35	1.477.082,63	1.772.356,25
105	DÖVİZ HESABI	0	0	0
106	DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0	0	0
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	8.016,93	8.016,93	8.016,93
104	PROJE ÖZEL HESABI	0	0	0
110	HİSSE SENETLERİ HESABI	0	0	0
111	ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	0	0	0
117	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0	0	0
112	KAMU KESİMİ TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	0	21.463,01	0
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0	0	5.787.713,42
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	21.236.814,00	14.216.940,49	10.301.985,18
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	1.551.243,68	699.416,56	1.099.140,74
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	3.972,96	6.413,64	20.828,56
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	813.987,23	2.733.902,90	2.742.145,77
132	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	0	866.288,84	1.009.233,68
139	DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	0	0	0
137	TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI HESABI	0	0	0
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	504.514,77	507.030,68	128.895,51
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	611.561,17	643.469,56	3.914.998,66
157	DİĞER STOKLAR HESABI	0	0	0
153	TİCARİ MALLAR HESABI	0	0	0
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	306.397,05	493.373,33	429.177,46
161	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0	0	0
160	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0	0	0
164	AKREDİTİFLER HESABI	0	0	0
165	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	2.832,00	2.832,00	12.012,32
166	PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE AKREDİTİFLE	0	0	0
167	DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİ KULLANIMLARI AVANS VE AKR	0	0	0
197	SAYIM NOKSANLARI HESABI	0	0	0
191	İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	0	0	0
190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	7.239.603,70	6.208.095,94	5.094.935,70

198	DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HESABI	0	0	0
217	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0	0	0
222	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	571.875,73	3.518.576,51	418.534,57
226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0	0	0
220	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	198.106,34	367.355,69	418.067,38
227	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0	387.422,95	43.393,64
232	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	0	0	0
239	DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	0	0	0
241	MAL VE HİZMET ÜRETEK KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYE	2.993.800,00	2.998.350,00	2.998.350,00
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	8.336.500,07	9.511.565,11	10.225.600,57
247	SERMAYE TAAHHÜTLERİ HESABI (-)	0	0	0
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	89.288.882,81	89.624.175,48	107.265.799,14
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	127.756.338,10	139.876.322,68	148.216.234,77
252	BİNALAR HESABI	65.067.676,41	62.896.540,95	65.533.852,69
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	2.273.965,35	4.580.144,96	8.509.586,91
254	TAŞITLAR HESABI	7.255.825,01	7.719.162,46	7.430.241,02
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	5.188.780,32	5.534.690,66	5.398.500,51
256	HİZMET İMTİYAZ VARLIKLARI HESABI	0	0	0
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-20.403.295,37	-26.946.555,14	-32.481.896,42
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	9.907.843,21	9.999.222,29	22.385.950,45
259	YATIRIM AVANSLARI HESABI	0	0	0
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-379.234,98	-575.168,09	-1.185.069,07
264	ÖZEL MALİYETLER HESABI	0	0	0
260	HAKLAR HESABI	379.234,98	954.403,07	1.185.069,07
281	GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	0	0	0
280	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER HESABI	0	99.052,00	28.000,00
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	3.314.755,42	3.691.703,07	4.507.864,69
297	DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0	0	0
299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-3.093.590,70	-3.470.538,35	-4.045.765,43
	AKTİF TOPLAMI :	332.687.248,55	338.704.472,82	380.490.386,91
Hesap Kodu	Hesap Adı	Tutar (2015)	Tutar (2016)	Tutar (2017)
308	ERTELENMİŞ FİNANSAL KİRALAMA BORÇLANMA MALİYETLERİ	0	0	0
307	FİNANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR HESABI	0	0	0
304	CARİ YILDA ÖDENECEK TAHVİLLER HESABI	0	0	0
303	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	0	0	0
300	BANKA KREDİLERİ HESABI	3.379.760,66	16.622.008,62	25.148.340,19
309	KISA VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR HESABI	0	0	0
310	CARİ YILDA ÖDENECEK DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	0	0	0
320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	24.782.541,98	21.175.649,86	29.126.369,94
322	BÜTÇELEŞTİRİLECEK BORÇLAR HESABI	0	99.052,00	0
329	DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	0	0	0
330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2.155.569,39	6.458.798,34	8.786.188,66

333	EMANETLER HESABI	4.192.722,59	4.704.708,28	5.926.145,08
340	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	0	0	0
349	ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI	0	0	0
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	450.742,28	1.153.824,80	401.117,20
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	257.600,96	315.462,25	5.281,17
362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TA	59.676,87	20.975,28	11,18
363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	356.047,19	2.328.759,26	4.643.231,14
368	VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ V	4.084.115,81	3.623.525,20	4.475.205,33
372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	1.387.129,57	4.374.544,34	622.892,89
379	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	600.000,00	600.000,00	600.000,00
380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	0	0	0
381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	2.422.966,21	3.283.699,65	3.399.946,32
391	HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	0	0	0
397	SAYIM FAZLALARI HESABI	0	0	0
399	DİĞER ÇEŞİTLİ KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0	0	0
400	BANKA KREDİLERİ HESABI	18.500.000,00	12.603.610,04	5.336.653,77
403	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	0	0	0
404	TAHVİLLER HESABI	0	0	0
407	FİNANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR HESABI	0	0	0
408	ERTELENMİŞ FİNANSAL KİRALAMA BORÇLANMA MALİYETLERİ	0	0	0
409	UZUN VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR HESABI	0	0	0
410	DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	0	0	0
430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0	0	1.885.124,08
438	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ BORÇ	1.850.000,00	1.850.000,00	1.850.000,00
440	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI	0	0	0
449	ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI	0	0	0
472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	1.500.000,00	0	24.027.496,27
479	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	250.000,00	250.000,00	250.000,00
480	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	0	0	0
481	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	9.500.100,00	6.350.992,17	6.090.406,31
499	DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0	0	0
500	NET DEĞER HESABI	210.142.124,00	220.308.045,71	231.003.569,24
570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	37.859.790,34	35.858.096,26	29.075.134,46
580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (0	0	-3.656.514,22
590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	8.977.823,71	0	1.493.787,90
591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	0	-3.277.279,24	0
PASİF TOPLAMI :		332.708.711,56	338.704.472,82	380.490.386,91

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Giderin Türü	N-2 Yılı TL	N-1 Yılı TL	Cari Yıl (N) TL
630	1	Personel Giderleri	11.394.075,0	15.148.406,4	40.016.073,4

			6	9	9
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.792.745,16	3.147.569,13	2.201.426,81
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	62.530.167,15	65.915.238,60	83.844.894,76
630	4	Faiz Giderleri	2.761.002,43	2.677.468,42	3.687.466,01
630	5	Cari Transferler	1.166.131,17	3.812.617,01	2.864.336,67
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	933,38	297.913,15	410.412,42
630	13	Amortisman Giderleri	7.281.465,19	7.162.439,22	7.137.146,59
630	14	İlk Madde ve Malzeme Gideri	8.133.412,18	7.526.159,22	6.000.882,41
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	102.469,60	6.634.463,04	525.518,99
630	99	Diğer Giderler	0	585.469,15	2.191.734,98
GİDERLER TOPLAMI			95.162.401,32	112.907.743,43	148.879.893,13
Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Gelirin Türü	N-2 Yılı TL	N-1 Yılı TL	Cari Yıl (N) TL
600	1	Vergi Gelirleri	17.150.590,29	20.393.295,81	16.935.727,23
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	26.092.830,89	21.700.186,84	22.776.963,63
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	555.663,69	1.634.990,09	30.558.137,13
600	5	Diğer Gelirler	55.889.240,16	63.208.556,12	74.186.122,78
600	6	Sermaye Gelirleri	0	320.000,00	0
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	4.451.900,00	2.373.435,33	5.916.730,26
GELİRLER TOPLAMI			104.140.225,03	109.630.464,19	150.373.681,03
FAALİYET SONUCU (+/-)			8.977.823,71	-3.277.279,24	1.493.787,90